

Vergaderjaar 2025–2026

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 4258

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 februari 2026

Met deze brief informeer ik u over de indiening van het Nederlandse Sociaal Klimaatplan (SKP) bij de Europese Commissie om invulling te geven aan het Social Climate Fund (SCF). Het SKP is op 19 januari jl. formeel ingediend bij de Europese Commissie. U treft een afschrift hiervan, zoals toegezegd in mijn brief van september, in de bijlage.

In deze brief geef ik graag een toelichting op het proces rondom indiening dat we samen met de Europese Commissie hebben doorlopen, een beknopte samenvatting van de maatregelen in het Nederlandse SKP en een vooruitblik op het besluitvormingsproces.

Indieningsproces Sociaal Klimaatplan

Het SKP moet volgens een specifiek format zijn uitgewerkt in lijn met de doelstellingen en vereisten van de SCF-verordening. In het SKP mogen lidstaten maatregelen opnemen¹ die gericht zijn op het verzachten van de sociale gevolgen van het nieuwe Europese emissiehandelssysteem (ETS2) voor gebouwen en wegvervoer, door kwetsbare huishoudens, micro-ondernemingen en vervoersgebruikers te ondersteunen bij de energietransitie.

Het kabinet heeft in april 2025 besloten over de op te nemen maatregelen in het SKP en de bijbehorende verdeling van de middelen van het Sociaal Klimaatfonds. Met dit mandaat zijn de informele onderhandelingen met de Europese Commissie gestart. Deze informele dialoog was erop gericht om het integrale SKP en de afzonderlijke maatregelen in lijn te brengen met de verordening waarbij per maatregel concrete mijlpalen en doelstellingen moeten zijn geformuleerd. Die vormen bij goedkeuring de basis voor het Commissiebesluit en zijn randvoorwaardelijk voor de uitbetaling uit het SCF.

¹ Sociaal klimaatfonds | EUR-Lex

In nauwe samenwerking met de Europese Commissie, onder leiding van DG EMPL, is door alle betrokken departementen de afgelopen maanden hard gewerkt aan het SKP.

Dit heeft onder andere geleid tot ambitieuze mijlpalen en doelstellingen, het opnemen van een aanvullende maatregel in het SKP binnen de gebouwde omgeving (uitfasering van energielabels E, F en G in de huursector per 2029) en het heeft geleid tot het besluit van het kabinet om de Onderwegpas niet op te nemen.² De middelen die daar aanvankelijk voor waren begroot, zijn in het SKP verdeeld over de andere maatregelen. Daarmee is de focus van het SKP komen te liggen op de verduurzaming van de gebouwde omgeving (component C1 van het SKP) en directe inkomensondersteuning (component C3) waarbij met name kwetsbare huishoudens in energiearmoede en kwetsbare micro-ondernemers worden geholpen.

Op 10 december 2025 is er in EU-verband een voorlopig triloogakkoord bereikt op de herziening van de Europese Klimaatwet. Onderdeel daarvan is het uitstel van ETS2. Het uitstel heeft echter geen gevolgen voor de uitvoering en de totale omvang van het SKP of de Sociaal Klimaatplannen die lidstaten hebben ingediend. De toepassingsperiode van de Sociaal Klimaatplannen blijft ongewijzigd en beslaat de jaren 2026 tot en met 2032.³

De maatregelen in het SKP

Het SKP bevat vijf maatregelen, die in het bijgevoegde plan beschreven worden. Hieronder volgt een korte samenvatting van de maatregelen:

1. Het Energiehuis
2. Het Nationaal Warmtefonds (specifiek 2 producten/doelgroepen)
3. Uitfasering Energietabels EFG in de huursector per 2029
4. Fixteams voor micro-ondernemers
5. Het Publiek Energiefonds

1) Het Energiehuis

Het Energiehuis: Het Energiehuis (fysiek en digitaal éénloketsysteem) is de centrale plek met informatie en advies over het energiezuiniger maken van woningen en gebouwen en helpt bewoners en gebouweigenaren tijdens hun verduurzamingsreis. De SCF-middelen worden ingezet via gemeenten om bewoners in een kwetsbare positie te ondersteunen met energiecoaches en -fixers. Deze energiehulp ondersteunt de bewoners met het energiezuiniger en comfortabeler maken van hun woning. Daarnaast wordt een deel van de SCF-middelen besteed aan ondersteuning van de uitvoering van energiehuizen op nationaal niveau (b.v. landelijke monitor en communicatie).

2) Het Nationaal Warmtefonds

Voor veel woningeigenaren is Nationaal Warmtefonds een verstandige mogelijkheid: geld lenen om energiebesparende maatregelen te laten uitvoeren, zoals nieuwe kozijnen met rendementsglas, isolatie van de gevel, zonnepanelen, warmtepomp, etc. Sinds de introductie van de renteloze lening bereikt Nationaal Warmtefonds mensen die voorheen niet bezig waren met energiebesparing. Met middelen uit het SCF worden twee onderdelen gecontinueerd. Allereerst de «combinatielening» voor woningeigenaren zonder leenvermogen. Zij lenen renteloos en lossen de

² Kamerstuk 23 645, nr. 874

³ Kamerstuk 22 112, nr. 4250

eerste vijf jaar niets af. Ten tweede de «vve-ledenlening» voor appartementseigenaren met laag inkomen.

3) Uutfasering Energielabels EFG in de huursector per 2029:

Ten aanzien van huurwoningen is politiek reeds besloten om de slechtste energielabels verplicht uit te faseren per 2029, ook voor particuliere huurwoningen. Er worden daartoe minimum energieprestatie-eisen voor huurwoningen opgenomen in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl), waaraan huurwoningen per 1 januari 2029 moeten voldoen. Deze maatregel is opgenomen in het SKP op aanraden van de Europese Commissie, om aan te tonen dat Nederland ook inzet op verbetering van de positie van huurders in energiearmoede. Voor deze maatregel wordt geen budget aangevraagd uit het SCF (zogenaamde «zero cost» measure).

4) Fixteams voor micro-ondernemers

Dit zijn teams die langsgaan bij kwetsbare micro-ondernemers om deze direct te helpen met simpele energiebesparende maatregelen. Denk daarbij aan kieren dichten, simpele (leiding) isolatie en beter afstellen van apparatuur. Daarnaast krijgen de ondernemers advies hoe meer energie bespaard kan worden. Dit programma wordt opgezet naar voorbeeld van programma's in Amsterdam, Eindhoven, Rotterdam en Wageningen. Daarbij zijn directe besparingen van 5% tot 10% op de energiekosten behaald. Met de middelen uit het SCF maken we het mogelijk dat alle gemeenten een Fixteam inschakelen voor kwetsbare ondernemers.

5) Het Publiek Energiefonds

Het doel van het Publiek Energiefonds is om tijdelijke inkomensondersteuning te bieden aan huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten. De maatregel draagt daarmee bij aan het voorkomen van betalingsproblemen en mitigeert de sociale gevolgen van de overgang naar een duurzamer energiesysteem. Het doel is dan ook om huishoudens actief door te verwijzen naar bestaande verduurzamingsmaatregelen. Daarmee draagt de maatregel niet alleen bij aan het opvangen van de directe financiële druk, maar stimuleert het ook structurele oplossingen die de energierekening op termijn verlagen.

Implementatie

SZW zal gedurende de looptijd van het SKP blijven optreden als *coördinating body*. Dat betekent dat SZW aanspreekpunt blijft voor de Europese Commissie voor het integrale plan. De directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering (DSU) is aangewezen als coördinerende autoriteit voor de implementatie van het SKP en zal namens de betrokken ministeries – die verantwoordelijk zijn voor het behalen en controleren van de eigen maatregelen – de betaalaanvragen richting Brussel verzorgen.

Besluitvormingsproces

Nu het SKP is ingediend start de formele dialoog met de Europese Commissie. De Europese Commissie toetst aan de hand van de criteria in de verordening of het integrale SKP alsmede de afzonderlijke maatregelen voldoen aan alle vereisten. Binnen twee maanden na indiening kan de Europese Commissie vragen om aanvullingen of aanpassingen van het SKP. Dit kan betrekking hebben op alle onderdelen van het plan zoals de

algehele onderbouwing van het SKP, de specifieke maatregelen, de impactanalyse of de uitvoering en governance. De Europese Commissie neemt uiterlijk 5 maanden na indiening een besluit over het plan.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.N.J. Nobel